

SPRAWOZDANIE Z DZIAŁALNOŚCI

Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Starym Polu

za okres od 01.01.2023 r. do 31.12.2023 r.

Zgodnie z art. 110 ust. 9 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (t.j. z dnia 12 maja 2023 r. Dz.U. z 2023 r., poz. 901 ze zm.) Kierownik ośrodka pomocy społecznej składa radzie gminy coroczne sprawozdanie z działalności ośrodka oraz przedstawia potrzeby w zakresie pomocy społecznej.

ZADANIA OŚRODKA POMOCY SPOŁECZNEJ

Zgodnie z art. 2 ustawy o pomocy społecznej - pomoc społeczna jest instytucją polityki społecznej państwa, mającą na celu umożliwienie osobom i rodzinom przezwyciężenie trudnych sytuacji życiowych, których nie są one w stanie pokonać, wykorzystując własne uprawnienia, zasoby i możliwości.

W 2023 roku Ośrodek Pomocy Społecznej realizował zadania w szczególności na podstawie:

- ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym;
- ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych;
- ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej;
- ustawy z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych ;
- ustawy z dnia 7 września 2007 r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów;
- ustawy z dnia 11 lutego 2016 r. o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci ;
- ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie;
- ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi;
- ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii;
- ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej;
- Uchwały nr 140 Rady Ministrów z dnia 15 października 2018 r. w sprawie ustanowienia wieloletniego rządowego programu „Pośilek w szkole i w domu” na lata 2019–2023;
- ustawy z dnia 19 sierpnia 1994 r. o ochronie zdrowia psychicznego;
- ustawy z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanej ze środków publicznych;
- ustawy z dnia 5 sierpnia 2022 r. o dodatku węglowym;
- ustawy z dnia 15 września 2022 r. o szczególnych rozwiązaniach w zakresie niektórych źródeł ciepła w związku z sytuacją na rynku paliw;
- ustawa z dnia 7 października 2022 r. o szczególnych rozwiązaniach służących ochronie odbiorców energii elektrycznej w 2023 roku w związku z sytuacją na rynku energii elektrycznej;
- ustawa z dnia 17 grudnia 2021 r. o dodatku osłonowym;
- ustawa z dnia 15 grudnia 2022 r o szczególnej ochronie niektórych odbiorców paliw gazowych w 2023 r. oraz w 2024 r. w związku z sytuacją na rynku gazu.

Ponadto kierunki działań Ośrodka Pomocy Społecznej określa „Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych w Gminie Stare Pole na lata 2021-2026” oraz gminne programy dotyczące przeciwdziałania przemocy w rodzinie i wspierania rodziny.

Zadania pomocy społecznej:

1. Pomoc społeczna wspiera osoby i rodziny w wysiłkach zmierzających do zaspokojenia niezbędnych potrzeb i umożliwia im życie w warunkach odpowiadających godności człowieka.
2. Zadaniem pomocy jest podejmowanie działań zmierzających do życiowego usamodzielnienia osób i rodzin oraz ich integracji ze środowiskiem.

3. Rodzaj, forma i rozmiar świadczenia powinny być odpowiednie do okoliczności uzasadniających udzielenie pomocy.

4. Potrzeby osób i rodzin korzystających z pomocy powinny zostać uwzględnione, jeżeli odpowiadają celom i mieszczą się w możliwościach pomocy społecznej.

Forma i rozmiar świadczeń powinny być odpowiednie do okoliczności uzasadniających udzielenie pomocy, a potrzeby osób i rodzin korzystających z pomocy powinny zostać uwzględnione, jeżeli odpowiadają celom i mieszczą się w możliwościach pomocy społecznej.

Szczegółowa realizacja wymienionych celów i zadań w 2023 roku przedstawiała się następująco:

I. REALIZACJE FINANSOWE

Na realizację wszystkich zadań realizowanych przez Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w 2023 roku wydatkowano ogółem kwotę **4 188 174,61 zł**, w tym z dotacji 2 840 497,89 zł, ze środków własnych 1 347 676,72 zł. Koszty utrzymania ośrodka wyniosły ogółem – 628 594,70 zł, z tego:
- 530 597,70 zł / środki własne gminy/
- 97 997 zł / dotacja/.

Wydatki Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej według klasyfikacji budżetowej:

1. Rozdział 85202

Opłata za pobyt 8 osób w domach pomocy społecznej – wydatkowana kwota 436 441,09 zł (śr. własne).

2. Rozdział 85205

Wydatki z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie na kwotę 1 500 zł (śr. własne).

3. Rozdział 85213

Składki na ubezpieczenie zdrowotne za 32 osób pobierających zasiłek stały w łącznej kwocie 15 925,72 zł (dotacja).

4. Rozdział 85214 – kwota wydatkowana 213 296,54 zł świadczenia z pomocy społecznej:

1) Zasiłki okresowe kwota 48 408,13 zł (dotacja);

2) Pokrycie kosztów schronienia kwota 169 745,00 zł (śr. własne). Odpłatność od podopiecznych w kwocie 24 316,67 zł (przekazano na dochody gminy);

3) Zasiłki celowe na kwota 3 463,41 zł (śr. własne);

4) Koszty transportu żywności – wydatkowana kwota 680,00 zł (śr. własne).;

5) sprawienie pogrzebu – 0 zł (środki własne gminy).

5. Rozdział 85215 – łącznie wydatkowana kwota 25 089,23 zł z tego:

1) Dodatki mieszkaniowe kwota 25 089,23 zł (śr. własne);

6. Rozdział 85216

Zasiłki stałe kwota 185 416,50 zł (dotacja).

7. Rozdział 85228

Usługi opiekuńcze kwota 40 264,63 zł (śr. własne). Odpłatność od podopiecznych w kwocie 11 053,78 zł (przekazano na dochody gminy);

Specjalistyczne usługi opiekuńcze kwota 12 160,00 zł (dotacja).

8. Rozdział 85230

Realizacja Programu „posiłek w szkole i w domu” w łącznej kwocie 115 000,00 zł (w tym dotacja 69 000 zł).

9. Rozdział 85502

Świadczenie wychowawcze 500+ realizacja ogółem w kwocie 968,01 zł (dotacja).

10. Rozdział 85502

Wydatkowano ogółem kwotę 2 221 177,35 zł (dotacja) z tego na:

- 1) Świadczenia rodzinne - kwota wydatkowana ogółem to 1 799 064,38 zł w tym:
- 2) Składki na ubezpieczenie emerytalne i rentowe za 21 osób pobierających świadczenie pielęgnacyjne specjalny zasiłek opiekuńczy i zasiłek dla opiekuna na kwotę 146 484,15 zł (dotacja);
- 3) Fundusz alimentacyjny – wydatki w kwocie 208 993,22 zł (dotacja);
- 4) Koszty obsługi na realizację świadczeń rodzinnych i funduszu alimentacyjnego – 66 635,60 zł (dotacja).

11. **Rozdział 85504** – ogółem wydatkowana kwota 114 685,21 zł w tym:

- 1) Dopłata do 4 rodzin zastępczych - 19 111,38 zł (śr. własne);
- 2) Wynagrodzenie wraz z pochodnymi asystenta rodziny – w kwocie 95 573,83 zł w tym: 83 784,28 zł (śr. własne) 11 789,55 zł (dotacja).

12. Rozdział 85513

Składki na ubezpieczenie zdrowotne za 9 osób pobierających świadczenie pielęgnacyjne, specjalny zasiłek opiekuńczy i zasiłek dla opiekuna w kwocie 21 690,43 zł (dotacja).

13. Rozdział 85195

Realizacja wydania 11 decyzji z zakresu ochrony zdrowia – koszt 218,00 zł (dotacja).

15. Rozdział 85295

Świadczenia dla uchodźców z Ukrainy realizacja ogółem w kwocie 108 529,07 zł (dotacja);

16. Rozdział 85395

Dodatek węglowy realizacja ogółem w kwocie 39 780,00 zł (dotacja);

Dodatek gazowy realizacja ogółem w kwocie 4 378,13 zł (dotacja);

Dodatek elektryczny realizacja ogółem w kwocie 3 060,00 zł (dotacja);

17. Rozdział 85295

Realizacja Programu „Asystent osoby niepełnosprawnej . Koszt Programu 93 632,63 zł (dotacja).

II STRUKTURA ZATRUDNIENIA

W 2023 roku w Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w ramach umowy o pracę było zatrudnionych – 8 pracowników; z tego:

Kierownik GOPS – 1

Główna księgowa - 1

Referent ds. świadczeń rodzinnych, funduszu alimentacyjnego ,dodatków mieszkaniowych, świadczeń wychowawczych - 1

Pracownicy socjalni – 3

Asystent rodziny – 1

Pomoc administracyjna - 1 /osoba zatrudniona na 3 miesiące po odbyciu stażu/.

Ponadto zatrudniano na umowę zlecenie:

5 opiekunek środowiskowych;

1 pracownika do obsługi zadań z zakresu BHP (zalecenie Państwowej Inspekcji Pracy);

1 osobę Inspektora Ochrony danych Osobowych (zalecenie wynikające z audytu zabezpieczenia ochrony danych osobowych);

1 pracownika do sprzątania pomieszczeń GOPS.

Stan zatrudnienia pracowników socjalnych spełnia wymogi wynikające z art. 110 ust.11 ustawy o pomocy społecznej. W przypadku realizacji zadań z zakresu świadczeń rodzinnych, funduszu alimentacyjnego, dodatków mieszkaniowych i świadczeń wychowawczych wskazane byłoby zatrudnienie dodatkowej osoby.

III. POMOC SPOŁECZNA

Dział pomocy społecznej realizował zadania z zakresu pomocy społecznej oraz obsługi organizacyjno-

technicznej Zespołu Interdyscyplinarnego.

Zgodnie z ustawą o pomocy społecznej z dnia 12 marca 2004 r. pomoc finansowa przysługuje osobom i rodzinom, którym posiadane dochody nie przekraczają kryterium dochodowego przy jednoczesnym wystąpieniu co najmniej jednego z powodów wymienionych w art.7 ustawy, tj.: bezrobocie, sieroctwo, przemoc w rodzinie, długotrwała lub ciężka choroba, niepełnosprawność, wielodzietność, alkoholizm, narkomania, potrzeba ochrony macierzyństwa lub innych okoliczności uzasadniających udzielenie pomocy. W 2023 roku kryterium dochodowe dla osoby samotnie gospodarującej nie uległo zmianie i wynosiło 776,00 zł, a dla osoby w rodzinie 600,00 zł.

Poniższe tabele przedstawiają dane liczbowe w zakresie:

Powody przyznania pomocy w 2023 roku

POWÓD TRUDNEJ SYTUACJI ŻYCIOWEJ		LICZBA RODZIN	LICZBA OSÓB W RODZINACH
		OGÓŁEM	
0		1	3
UBÓSTWO	1	60	137
SIEROCTWO	2	0	0
BEZDOMNOŚĆ	3	13	13
POTRZEBA OCHRONY MACIERZYŃSTWA	4	11	69
W TYM (z wiersza 4): POTRZEBA OCHRONY WIELODZIELNOŚCI	5	10	65
BEZROBOCIE	6	34	119
NIEPEŁNOSPRAWNOŚĆ	7	53	111
DŁUGOTRWAŁA LUB CIĘŻKA CHOROBA	8	38	92
BEZRADNOŚĆ W SPRAWACH OPIEK.-WYCHOWAWCZYCH I PROWADZENIA GOSPODARSTWA DOMOWEGO - OGÓŁEM	9	0	0
W TYM (z wiersza 9): RODZINY NIEPEŁNE	10	0	0
RODZINY WIELODZIELNE	11	0	0
PRZEMOC W RODZINIE	12	0	0
POTRZEBA OCHRONY OFIAR HANDLU LUDŹMI	13	0	0
ALKOHOLIZM	14	3	4
NARKOMANIA	15	1	1
TRUDNOŚCI W PRZYSTOSOWANIU DO ŻYCIA PO ZWOLNIENIU Z ZAKŁADU KARNEGO	16	1	1
TRUDNOŚCI W INTEGRACJI OSÓB, KTÓRE OTRZYMAŁY STATUS UCHODźCY, OCHRONĘ UZUPEŁNIAJĄCĄ LUB ZEZWOLENIE NA POBYT CZASOWY (art. 7 pkt 11)	17	0	0
ZDARZENIE LOSOWE	18	0	0
SYTUACJA KRYZYSOWA	19	0	0
KLĘSKA ŻYWIOŁOWA LUB EKOLOGICZNA	20	0	0

Typy rodzin objętych pomocą w 2023 roku

Wyszczególnienie		Liczba rodzin ogółem	Liczba osób w rodzinach
0		1	3
RODZINY OGÓŁEM (wiersz 2+3+4+5+6+7)	1	179	502
o liczbie osób 1	2	67	67
2	3	29	58
3	4	18	54
4	5	32	128
5	6	16	80
6 i więcej	7	17	115
w tym (z wiersza 1) rodziny z dziećmi ogółem (wiersz 9+10+11+12+13+14+15)	8	71	334
o liczbie dzieci 1	9	20	77
2	10	31	133
3	11	12	67
4	12	5	32
5	13	1	6
6	14	1	9
7 i więcej	15	1	10
RODZINY NIEPEŁNE OGÓŁEM (wiersz 17+18+19+20)	16	12	58
o liczbie dzieci 1	17	2	4
2	18	2	8
3	19	4	19
4 i więcej	20	4	27
RODZINY EMERYTÓW I RENCISTÓW OGÓŁEM (wiersz 22+23+24+25)	21	21	44
o liczbie osób 1	22	9	9
2	23	8	16
3	24	2	6
4 i więcej	25	3	13

W okresie od stycznia do grudnia 2023 r. do ośrodka pomocy wpłynęło 240 wniosków o udzielenie pomocy. Na podstawie przeprowadzonych rodzinnych wywiadów środowiskowych wydano 346 decyzji, w tym: 9 odmownych ze względu na niespełnienie kryteriów określonych w ustawie o pomocy społecznej. Ogółem z pomocy społecznej w formie świadczeń przyznanych w ramach zadań zleconych i własnych oraz w formie pracy socjalnej skorzystały 502 osoby, co stanowi ponad 11 % mieszkańców gminy.

1. Zrealizowane świadczenia pieniężne

1) Zasiłek stały jest to świadczenie przysługujące na podstawie art. 37 ustawy o pomocy społecznej. Głównym celem zasiłku stałego jest zapewnienie źródła utrzymania osobom, które ze względu na niezdolność do pracy własnymi staraniami nie są w stanie zapewnić sobie środków do życia. Dotyczy to osób

całkowicie niezdolnych do pracy, przy czym całkowita niezdolność do pracy spowodowana niepełnosprawnością dotyczy osób zaliczanych do pierwszej i drugiej grupy inwalidzkiej oraz osób legitymujących się znacznym i umiarkowanym stopniem niepełnosprawności oraz osób niezdolnych do pracy ze względu na wiek, gdzie w przypadku kobiet będzie to ukończenie 60 lat, a w przypadku mężczyzn ukończone 65 lat. Wysokość zasiłku stałego stanowi różnica między:

- kwotą stanowiącą 130% kryterium dochodowego osoby samotnie gospodarującej a dochodem tej osoby;
- kwotą stanowiącą 130% kryterium dochodowego na osobę w rodzinie a dochodem na osobę w rodzinie.

Zasiłek stały może być przyznany w wysokości nie niższej niż 100 zł. Ograniczenie maksymalnej wysokości zasiłku przewidziano w odniesieniu do osób samotnie gospodarujących, kwota zasiłku dla tych osób nie może przekroczyć 1 000,00 zł. miesięcznie. Świadczenie w tej wysokości otrzymają jedynie osoby pozbawione dochodów lub wykazujące dochody w minimalnej wysokości. Zasiłki stałe realizowane są w ramach zadań własnych gminy. Z tej formy pomocy w 2023 roku skorzystało 37 osób, w tym 25 osób to osoby samotnie gospodarujące. Ogólna liczba wypłaconych świadczeń w 2023 roku wyniosła 327.

2) Zasiłek okresowy to świadczenie, które przysługuje na podstawie art. 38 ustawy o pomocy społecznej. W odróżnieniu od zasiłku stałego jest świadczeniem o tzw. określonych granicach czasowych przysługiwania. Świadczenie to przysługuje w szczególności (a więc m.in.) ze względu na długotrwałą chorobę, niepełnosprawność, bezrobocie, możliwość utrzymania lub nabycia uprawnień z innego systemu zabezpieczenia społecznego, pod warunkiem spełnienia kryterium dochodowego – odpowiednio – osoby samotnie gospodarującej lub rodziny. W 2023 roku pomocą w formie zasiłku okresowego objęto 24 rodziny, w tym z powodu bezrobocia pomoc otrzymało 19 rodzin. Liczba wypłaconych świadczeń 112.

3) Zasiłek celowy jest przyznawany na podstawie art. 39 ustawy o pomocy społecznej na zaspokojenie niezbędnej potrzeby bytowej, a w szczególności na pokrycie części lub całości kosztów zakupu żywności, leków i leczenia, opału, odzieży, niezbędnych przedmiotów użytku domowego, drobnych remontów i napraw w mieszkaniu. Zasiłek celowy, w odróżnieniu od zasiłków stałego i okresowego, jest świadczeniem jednorazowym i jest to świadczenie uzależnione od dochodu beneficjenta. Kryteria dochodowe uprawniające do zasiłku celowego są takie same jak w przypadku pozostałych świadczeń, czyli: 776 zł dla osoby samotnie gospodarującej i 600 zł dla osoby w rodzinie. Z pomocy w formie zasiłków celowych skorzystało 12 rodzin, w tym w ramach Programu „Posiłek w szkole i w domu” 60 rodzin .

2. Zrealizowane świadczenia niepieniężne

1) Praca socjalna świadczona jest na rzecz poprawy funkcjonowania osób i rodzin w ich środowisku społecznym i może być samodzielną formą świadczenia z pomocy społecznej, a może także być formą towarzyszącą innym świadczeniom, zarówno w ramach pomocy środowiskowej, jak również instytucjonalnej. Może być prowadzona z pojedynczym podmiotem (osobą lub rodziną) oraz ze społecznością lokalną, czyli podmiotem zbiorowym. Celem pracy socjalnej jest rozwinięcie aktywności życiowej osób i rodzin, a także zapewnienie współpracy instytucji uczestniczących w zaspokajaniu ich potrzeb. Jest to świadczenie realizowane bez względu na posiadany dochód – oznacza to, że z tej formy pomocy mogą skorzystać wszyscy, zatem jest to najbardziej powszechna forma świadczenia z pomocy społecznej, która nie wymaga przeprowadzenia postępowania administracyjnego i wydania decyzji administracyjnej. Narzędziem stosowanym w pracy socjalnej jest między innymi kontrakt socjalny z klientem. W roku 2023 pracownicy socjalni zawarli 16 kontraktów i prowadzili pracę socjalną w 159 rodzinach liczących 464 osoby.

2) Zapewnienie posiłku. W 2023 roku gmina realizowała rządowy Program „Posiłek w szkole i w domu”, którego adresatami są dzieci, uczniowie szkół podstawowych i ponadpodstawowych oraz osoby

dorośle w trudnej sytuacji życiowej w szczególności samotne, starsze, chore, niepełnosprawne, jeżeli ich dochód nie przekracza 200% kryterium dochodowego określonego w ustawie o pomocy społecznej. Z pomocy w ramach Programu skorzystały ogółem 192 osoby, w tym 87 dzieci.

3) Usługi opiekuńcze. Osobom, które ze względu na wiek, chorobę lub niepełnosprawność wymagają częściowej opieki i pomocy w zaspokajaniu niezbędnych potrzeb życiowych, mogą być przyznane usługi opiekuńcze świadczone w środowisku. Obejmują one pomoc w zaspokajaniu codziennych potrzeb życiowych, podstawową opiekę higieniczną zaleconą przez lekarza oraz zapewnienie kontaktu z otoczeniem. Usługi opiekuńcze są zadaniem własnym gminy o charakterze obowiązkowym. W roku 2022 z pomocy w postaci usług opiekuńczych korzystało 5 osób.

4) Realizacja Programu „Asystent osoby niepełnosprawnej”

Od lutego 2023 r. rozpoczęliśmy realizację Programu „Asystent osobisty osoby niepełnosprawnej – edycja 2023”, ogłoszonego przez Ministerstwo Rodziny i Polityki Społecznej, który finansowany był w całości ze środków Funduszu Solidarnościowego. Na ten cel pozyskaliśmy 97 218,00 zł. Program adresowany był do: dzieci do 16. roku życia z orzeczeniem o niepełnosprawności łącznie ze wskazaniami: konieczności stałej lub długotrwałej opieki lub pomocy innej osoby w związku ze znacznie ograniczoną możliwością samodzielnej egzystencji oraz konieczności stałego współudziału na co dzień opiekuna dziecka w procesie jego leczenia, rehabilitacji i edukacji oraz osób niepełnosprawnych posiadających orzeczenie o niepełnosprawności: o stopniu znacznym lub o stopniu umiarkowanym, lub traktowane na równi do wymienionych zgodnie z art. 5 i art. 62 ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (Dz. U. z 2021 r. poz. 573). W ramach realizacji programu wsparciem objęto 5 osób niepełnosprawnych i zatrudniono 5 opiekunek.

5) Pobyt w domach pomocy społecznej. W przypadku braku możliwości zapewnienia osobie niezbędnej pomocy w formie usług opiekuńczych w miejscu zamieszkania, przysługuje prawo do umieszczenia w domu pomocy społecznej. Podstawą do skierowania osoby do domu pomocy społecznej jest niepełnosprawność, bądź długotrwała choroba. W roku 2023 gmina ponosiła odpłatność za 8 osób umieszczonych w Domach Pomocy Społecznej. Z tego 5 osób przebywało w Domu Pomocy Społecznej w Malborku, 1 osoba w Domu Pomocy Społecznej w Stanisławiu, 1 osoba w Domu Pomocy Społecznej w Węgorzewie i 1 osoba w Domu Pomocy Społecznej w Damaszcze. Osoby umieszczone w Domach Pomocy Społecznej wymagają całodobowej opieki z powodu wieku, choroby lub niepełnosprawności, nie mogą samodzielnie funkcjonować w codziennym życiu i nie można było zapewnić im niezbędnej pomocy w formie usług opiekuńczych w miejscu zamieszkania.

6) Zapewnienie schronienia dla osób bezdomnych wymagających wsparcia. Z tej formy pomocy w roku 2023 skorzystało 13 osób. Osoby wymagające wsparcia kierowane są do schronisk dla osób bezdomnych, z którymi zostały zawarte umowy. W 2023 roku były to schroniska „Fides w Malborku, „Agape” w Nowym Stawie, Szawałdzie i Borowym Młynie oraz schronisko w Pogorzałej Wsi „Przystań”.

7) Pomoc żywnościowa. Podobnie jak w latach ubiegłych tak też w roku 2023 Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Starym Polu realizował Program Operacyjny Pomoc Żywnościowa 2014 –2020 współfinansowany z Europejskiego Funduszu Pomocy Najbardziej Potrzebującym. Kryterium dochodowe uprawniające do skorzystania z tej formy pomocy zostało określone w ustawie o pomocy społecznej i nie może przekroczyć 220%, tj. 1 707,20 PLN dla osoby samotnie gospodarującej i 1 320,00 PLN dla osoby w rodzinie. Osoby potrzebujące otrzymały bezpłatnie zestaw roczny artykułów spożywczych: powidła śliwkowe, makaron jajeczny, mleko UHT, szynkę wieprzową mieloną, cukier biały, olej rzepakowy o wadze min. 10 kg. Pomoc żywnościowa trafiła do 426 osób znajdujących się w trudnej sytuacji życiowej z terenu gminy Stare Pole. Osobom potrzebującym przekazano 7 369,80 ton żywności w formie 426 paczek

żywnościowych o łącznej wartości 46 636,28 zł. W ramach POPŻ PP 2021 plus dla 24 osób korzystających z pomocy żywnościowej przeprowadzono jeden warsztat edukacyjny w ramach działań towarzyszących.

8) Realizacja zadań wynikająca z ustawy o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych. Prawo do bezpłatnych świadczeń zdrowotnych mają osoby, które spełniają kryterium dochodowe określone w ustawie o pomocy społecznej. Potwierdza się je decyzją administracyjną, ważną 90 dni od dnia złożenia wniosku. W przypadku udzielenia świadczeń w stanie nagłym, termin liczony jest od dnia rozpoczęcia udzielania świadczeń zdrowotnych. W roku 2023 otrzymaliśmy z budżetu państwa kwotę 218,00 zł., liczba wydanych decyzji 11.

IV. ŚWIADCZENIA RODZINNE , FUNDUSZ ALIMENTACYJNY

Dział świadczeń rodzinnych i funduszu alimentacyjnego realizuje zadania z zakresu: świadczeń rodzinnych, świadczeń wychowawczych w ramach koordynacji, funduszu alimentacyjnego, postępowania wobec dłużnika alimentacyjnego, zasiłku dla opiekuna oraz programu „Za Życiem”, wydawaniem zaświadczeń o dochodach do programu „Czyste powietrze”, jak również wypłata dodatku węglowego, gazowego oraz elektrycznego. Od czerwca 2022 roku nie przyjmujemy wniosków o świadczenia wychowawcze. Ośrodek zajmuje się jedynie prowadzeniem postępowań z zakresu świadczeń wychowawczych w przypadku gdy zachodzi koordynacja. Świadczenie **500+** należy się także rodzicom, którzy pracują za granicą, a program „Rodzina **500+**” jest objęty przepisami o **koordynacji** w zakresie zabezpieczenia społecznego, które obowiązują w państwach członkowskich Unii Europejskiej oraz w państwach Europejskiego Obszaru Gospodarczego.

1. Świadczenia rodzinne

Realizacja zadań z zakresu świadczeń rodzinnych odbywa się na podstawie ustawy o świadczeniach rodzinnych z dnia 28 listopada 2003 roku. Ustalenie prawa do świadczeń rodzinnych oraz ich wypłata następują na wniosek osoby ubiegającej się o świadczenia rodzinne. Świadczenia rodzinne realizowane są w całości ze środków budżetu państwa. System świadczeń rodzinnych to system świadczeń socjalnych wspierających rodziny znajdujące się w trudnej sytuacji materialnej, wychowujące dzieci uczęszczające do szkoły, w tym niepełnosprawne. Świadczenia rodzinne stanowią odrębny od świadczeń z pomocy społecznej system, na który składają się zasiłek rodzinny i dodatki do zasiłku, świadczenia opiekuńcze w postaci zasiłku pielęgnacyjnego, specjalnego zasiłku opiekuńczego, świadczenia pielęgnacyjnego oraz jednorazowej zapomogi z tytułu urodzenia dziecka. W roku 2023 pomocą w postaci świadczeń rodzinnych i dodatków objęto 345 rodzin. Ustalenie prawa do świadczeń rodzinnych oraz dodatków do zasiłku rodzinnego nastąpiło na podstawie 336 wniosków. Wydano 327 decyzji, w tym 10 odmownych.

2. Fundusz alimentacyjny

Świadczenia z funduszu alimentacyjnego przyznawane są na warunkach określonych w ustawie z dnia 7 września 2007 r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów. Świadczenia z funduszu alimentacyjnego przysługują osobie uprawnionej do ukończenia przez nią 18 roku życia albo w przypadku gdy uczy się w szkole lub szkole wyższej do ukończenia przez nią 25 roku życia. W przypadku posiadania orzeczenia o znacznym stopniu niepełnosprawności – bezterminowo. Ustalenie prawa do świadczeń z funduszu alimentacyjnego oraz ich wypłata następują odpowiednio na wniosek osoby uprawnionej lub jej przedstawiciela ustawowego. Postępowanie w sprawie świadczeń z funduszu alimentacyjnego prowadzi organ właściwy wierzyciela tj. wójt, burmistrz lub prezydent miasta właściwego ze względu na miejsce zamieszkania osoby uprawnionej do świadczenia alimentacyjnego. W 2023 r. świadczenia z funduszu alimentacyjnego wypłacono dla 41 osób uprawnionych z 20 rodzin. Wydano ogółem 38 decyzji.

3. Czynności podejmowane wobec do dłużników alimentacyjnych

Dłużnik alimentacyjny jest zobowiązany do zwrotu organowi właściwemu wierzyciela należności w wysokości świadczeń wypłaconych z funduszu alimentacyjnego osobie uprawnionej, łącznie z odsetkami ustawowymi za opóźnienie. Odsetki są naliczane od pierwszego dnia następującego po dniu wypłaty świadczeń z funduszu alimentacyjnego, do dnia spłaty. Ustawa o pomocy osobom uprawnionym do alimentów odnosi się do następujących zobowiązań dłużnika alimentacyjnego:

- 1) należności z tytułu świadczeń z funduszu alimentacyjnego wypłaconych osobie uprawnionej na podstawie ustawy, które na koniec 2023 r. wyniosły 2 770 066,57 zł., plus odsetki 1 397 046,98 zł;
- 2) należności powstałych z tytułu zaliczek alimentacyjnych wypłaconych osobie uprawnionej na podstawie ustawy z dnia 22 kwietnia 2005 r. o postępowaniu wobec dłużników alimentacyjnych oraz zaliczce alimentacyjnej, kwota na koniec 2023 r. – 219 885,73 zł;
- 3) należności likwidatora funduszu alimentacyjnego powstałych z tytułu świadczeń alimentacyjnych wypłaconych na podstawie ustawy z dnia 18 lipca 1974 r. o funduszu alimentacyjnym. Należności podlegają ściągnięciu w trybie przepisów ustawy z dnia 17 czerwca 1966 r. o postępowaniu egzekucyjnym w administracji. Egzekucja należności przypadających od dłużnika alimentacyjnego jest prowadzona na podstawie ostatecznej decyzji przyznającej świadczenia z funduszu alimentacyjnego osobie uprawnionej, bez konieczności zaopatrywania jej w klauzulę wykonalności.

Kwoty, które zostały zwrócone w 2023 r. przez dłużników alimentacyjnych z tytułu wypłaconych świadczeń alimentacyjnych wyniosły ogółem 133 275,94 zł., z tego:

- a) z zaliczki alimentacyjnej – 1 530,00 zł,
- b) z funduszu alimentacyjnego – 61 974,89 zł,
- c) odsetki od funduszu alimentacyjnego – 69 771,05 zł.

W 2023 r. tutejszy Ośrodek podejmował działania wobec zarejestrowanych 115 dłużników alimentacyjnych, przeprowadzono 12 wywiadów alimentacyjnych w celu ustalenia sytuacji rodzinnej, dochodowej i zawodowej dłużnika alimentacyjnego, a także jego stanu zdrowia oraz przyczyn niełożenia na utrzymanie osoby uprawnionej. Organ właściwy wierzyciela ma również obowiązek przekazywania do biur informacji gospodarczej informacji o zobowiązaniach dłużnika alimentacyjnego w razie powstania zaległości w ich regulowaniu za okres dłuższy niż 6 miesięcy. W 2023 r. informacja taka dotyczyła 115 dłużników alimentacyjnych.

V. DODATKI MIESZKANIOWE

Dodatki mieszkaniowe przyznawane są na podstawie ustawy z dnia 21 czerwca 2001 r. o dodatkach mieszkaniowych. Pomoc w postaci dodatku ma na celu zmniejszenie wysokich kosztów związanych z utrzymaniem mieszkania, ponoszonych przez osoby i rodziny o najniższych dochodach. Prawo do niego ma rodzina lub samotna osoba, której przysługuje tytuł prawny do lokalu (domu) oraz spełnia inne warunki, o których mówi ustawa o dodatkach mieszkaniowych. Środki finansowe na wypłatę dodatków pochodzą ze środków własnych gminy. W 2023 r. wydano 10 decyzji w sprawie przyznania dodatku mieszkaniowego.

VI. WSPIERANIE RODZINY I SYSTEM PIELĘGNACJI ZASTĘPCZEJ

Ustawa z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej reguluje kwestie prawne związane z wspieraniem rodziny i systemem pieczy zastępczej.

Ustawa określa:

- zasady i formy wspierania rodziny przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych,
- zasady i formy sprawowania pieczy zastępczej oraz pomocy w usamodzielnianiu jej pełnoletnich wychowanków,

- zadania administracji publicznej w zakresie wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej,
- zasady finansowania wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej,
- zadania w zakresie postępowania adopcyjnego.

Działania w tym zakresie, na poziomie gminy w 2023 r., podejmowane były zgodnie z ww. ustawą oraz Uchwałą Rady Gminy w Starym Polu z dnia 5 sierpnia 2020 r. w sprawie przyjęcia Gminnego Programu Wspierania Rodziny na lata 2021 – 2023. Celem Programu było stworzenie systemu wspierania rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu swoich funkcji, związanych z opieką, wychowaniem i skuteczną ochroną dzieci, jako profilaktyką środowiska lokalnego w zakresie promowania społecznie pożądanego modelu rodziny. Gmina skorzystała ze wsparcia w ramach realizacji Programu „Asystent Rodziny” na rok 2023. Pozyskano dotację z budżetu państwa w kwocie 11 789,55 zł. Na wniosek pracownika socjalnego asystent rodziny został przydzielony rodzinom przeżywającym trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczych. W roku 2023 od stycznia do grudnia wsparciem asystenta rodziny objęto 8 rodzin z terenu gminy Stare Pole z liczbą dzieci 27. Praca z rodziną prowadzona była także w tych przypadkach, gdy dzieci były czasowo umieszczone poza rodziną. Jako gmina właściwa ze względu na miejsce zamieszkania dziecka przed umieszczeniem w pieczy zastępczej ze środków własnych gminy poniesione zostały wydatki na dopłatę do 4 rodzin zastępczych. Liczba rodzin wymagająca wsparcia, przypadająca na jednego asystenta rodziny odpowiada zapisom ustawy z dnia 9 czerwca 2011 roku o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej i nie przekracza 15 rodzin na jednego asystenta.

Realizacja Programu „Za Życiem”.

Program „Za Życiem” ma na celu wsparcie rodzin z dziećmi niepełnosprawnymi. Zakłada on między innymi:

- 1) przyznawanie jednorazowego świadczenia w kwocie 4.000,00 zł dla rodziców dzieci, w których lekarz stwierdził wady powstałe w okresie ciąży lub podczas porodu;
- 2) opiekę hospicjum;
- 3) dostęp do lekarzy bez kolejek;
- 4) pomoc asystenta rodziny.

W roku 2023 wpłynął 1 wniosek o przyznanie pomocy w ramach Programu.

VII. REALIZACJA ZADAŃ Z ZAKRESU PRZEMOCY W RODZINIE

Obsługę organizacyjno-techniczną zespołu interdyscyplinarnego zapewnia Ośrodek Pomocy Społecznej. Powołany 23 marca 2011 r. Zespół Interdyscyplinarny realizując ustawę o przeciwdziałaniu przemocy domowej podejmuje działania mające na celu pomoc rodzinom i osobom dotkniętym przemocą domową. Starania te znajdowały swoje odzwierciedlenie m. in. w Gminnym Programie Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na lata 2021 – 2026. W roku 2023 Zespół Interdyscyplinarny realizował 11 „Niebieskich Kart”. Odkonano 18 posiedzeń Zespołu Interdyscyplinarnego i grup roboczych. Wsparciem objęto 32 osób z 11 rodzin. Od września 2023 r. Wójt Gminy powołał nowy skład Zespołu Interdyscyplinarnego co miało związek ze zmianą przepisów prawa w tym zakresie.

Osobom doznającym przemocy zapewniono wsparcie psychologiczne – w ramach współpracy z PCPR w Malborku oraz w ramach pracy punktu konsultacyjnego działającego w na terenie gminy. W 2023 r. z pomocy w ramach lokalnego punktu konsultacyjnego skorzystało 13 osób podczas 44 spotkań indywidualnych. Osoby doznające przemocy oraz sprawcy przemocy mogli również liczyć na pomoc w ramach pracy socjalnej udzielanej przez pracowników Ośrodka. Prowadzono działania profilaktyczne, w ramach których przekazywano m.in. numery kontaktowe do specjalistów i placówek z poza terenu gminy i powiatu, które udzielały wsparcia dla osób doznających przemocy.

VIII. REALIZACJA ZADAŃ PROGRAMU „CZyste Powietrze”

W ramach Programu „Czyste powietrze” Ośrodek realizował zadanie związane z przyjmowaniem wniosków o wydanie zaświadczenia o wysokości przeciętnego miesięcznego dochodu przypadającego na jednego członka gospodarstwa domowego i wydawania zaświadczeń, o których mowa powyżej. Zaświadczenia są niezbędne dla skutecznego aplikowania przez mieszkańców gminy do programu Czyste Powietrze. Wydawanie zaświadczeń, swoje umocowanie prawne znajduje w art. 411 ust. 10 g ustawy Prawo ochrony środowiska. Uwzględniając fakt, że przy obliczaniu wysokości dochodu, co do zasady stosować należy reguły obowiązujące na gruncie ustawy o świadczeniach rodzinnych (art. 411 ust. 10l ustawy Prawo ochrony środowiska). W 2023 r wpłynęło 51 wniosków o wydanie zaświadczenia.

IX. REALIZACJA ZADAŃ wynikających z ustawy z dnia 15 grudnia 2022 r. o szczególnej ochronie niektórych odbiorców paliw gazowych w 2023 r. oraz w 2024 r. w związku z sytuacją na rynku gazu. Chodzi tutaj o refundację VAT dla rodzin, które wykorzystują gaz do ogrzewania, a zwrot pieniędzy odbywa się na podstawie regulacji zawartych w ustawie z 15 grudnia 2022 r. W miesiącu 2023 r. wpłynęły 43 wnioski, z tego 37 rozpatrzono pozytywnie.

X. REALIZACJA POMOCY DLA OSÓB Z UKRAINY.

Od marca 2022 r. na terenie gminy przebywają obywatele Ukrainy, których pobyt na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej uznawany jest za legalny na podstawie art. 2 ust. 1 ustawy z dnia 12 marca 2022 r. o pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa. Od 01.01 2023 r. do 31.12.2023 r. u osób prywatnych na terenie gminy przebywały 3 osoby. Każdy podmiot, w szczególności osoba fizyczna prowadząca gospodarstwo domowe, która zapewniła, na własny koszt, zakwaterowanie i wyżywienie obywatelom Ukrainy mogła otrzymać po złożeniu wniosku świadczenie pieniężne. Do grudnia 2023 r. wpłynęło 7 wniosków o wypłatę świadczenia i wypłacono ogółem kwotę 18 920,00 zł. dla 1 osoby, która zapewniła, na własny koszt, zakwaterowanie i wyżywienie obywatelom Ukrainy. Ponadto z pomocy społecznej skorzystało ogółem 61 osób z Ukrainy, ze świadczeń rodzinnych 25 osób na kwotę 88 057,96 zł.

XI. WSPÓŁPRACA W ZAKRESIE ORGANIZOWANIA POMOCY

W organizowaniu pomocy rodzinom wymagającym wsparcia tutejszy Ośrodek współpracuje w szczególności z:

- 1) Kuratorami sądowymi ds. Rodzinnych i Nieletnich;
- 2) Pedagogami szkół, do których uczęszczają małoletni z rodzin objętych opieką asystenta lub korzystających z pomocy Ośrodka;
- 3) Instytucjami oświaty: Szkoła Podstawowa, Przedszkole;
- 4) Służbą zdrowia, w tym Ośrodkiem Zdrowia w Starym Polu ;
- 5) Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Malborku i Tczewie;
- 6) Gminną Komisją Rozwiązywania Problemów Alkoholowych;
- 7) Komendą Powiatową Policji w Malborku , Posterunkiem Policji w Starym Polu;
- 8) Ochotniczą Strażą Pożarną;
- 9) Poradnią psychologiczno – pedagogiczną w Malborku;
- 10) Sądami;
- 11) Sołectwami z terenu gminy Stare Pole;
- 12) Zespołem Interdyscyplinarnym;
- 13) Stowarzyszeniem na rzecz mieszkańców „Aktywni Stare Pole”;
- 14) Środowiskowym Domem Samopomocy w Jegłowniku;
- 15) Powiatowym Urzędem Pracy w Malborku;
- 16) Stowarzyszeniem „Fides” w Malborku;
- 17) Stowarzyszeniem „Agape” w Borowym Młynie;

- 18) Stowarzyszeniem „Junona” w Piekle;
- 19) Gminnym Ośrodkiem Kultury i Sportu w Starym Polu;
- 20) Gminną Biblioteką Publiczną w Starym Polu;
- 21) Bankiem Żywności w Tczewie;
- 22) NZOZ Centrum Psychiatrii w Malborku;
- 23) Stowarzyszeniem Organizatorów Pomocy Społecznej w Elblągu;
- 24) Centrum Profilaktyki i Terapii Uzależnień w Malborku.

XII. POTRZEBY W ZAKRESIE POMOCY SPOŁECZNEJ

Analiza realizowanych przez Ośrodek Pomocy Społecznej zadań, przedstawionych w sprawozdaniu za 2023 rok pozwala określić najpilniejsze potrzeby w zakresie pomocy społecznej na rok 2024. Potrzeby finansowe na realizację zadań wynikających z ustaw zostały ujęte w planach finansowych i przyjęte do realizacji w budżecie gminy. Do najważniejszych potrzeb z zakresu pomocy społecznej należy zaliczyć:

1. Zapewnienie odpowiedniej opieki osobom starszym, długotrwale chorym i niepełnosprawnym w miejscu zamieszkania oraz zabezpieczenie środków finansowych na utrzymanie osób w domach pomocy społecznej i zabezpieczenie usług opiekuńczych.
2. Utworzenie środowiskowego Domu Samopomocy dla osób z niepełnosprawnością intelektualną.
3. Kontynuowanie pomocy przez asystenta rodziny w celu zapobiegania umieszczania dzieci w pieczy zastępczej.
4. Systematyczne szkolenie kadry Ośrodka Pomocy Społecznej.
5. Kontynuowanie działalności Punktu konsultacyjnego dla osób i rodzin doznających przemocy oraz uzależnionych.
6. Zapewnienie ciągłości pracy w związku z dodatkowymi zadaniami realizowanymi przez Ośrodek poprzez zatrudnienie dodatkowego pracownika w dziale świadczeń rodzinnych.
6. Organizowanie nowej i kontynuowanie już istniejącej współpracy na rzecz pomocy osobom potrzebującym, z instytucjami, organizacjami i osobami prywatnymi.

System pomocy społecznej skupia się na indywidualnej pracy z osobami wymagającymi wsparcia. Duża grupa osób jest objęta wsparciem wyłącznie w postaci pracy socjalnej, co wymaga większego zaangażowania i czasu poświęconego przez pracowników socjalnych. Liczba osób korzystająca tylko z pomocy społecznej na przestrzeni lat 2020-2024 kształtuje się na podobnym poziomie i stanowi ok 12 % ogółu mieszkańców gminy.

Stare Pole, dnia 15.03.2024 r.

Sporządziła: Gabriela Żurawska

Kierownik GOPS Stare Pole